



VÅRDFÖRBUNDET

Vi är
vården

Årsberättelse

20
22

Engagemang

Pontus missnöje avtog
när han fick gehör

Arbetsmiljö

Michaela vill förbättra
för sina kollegor

Utveckling

Emma skapar tid för
studenternas utbildning

**”Vi behövs
därute!”**

Enkidu Barkarmos
studieresa till Malawi stärkte
målet att bli sjuksköterska



Förbundsstyrelsen

På kongressen i maj 2022 valdes en ny förbundsstyrelse som består av:

Förbundsordförande: Sineva Ribeiro, Västra Götaland

Vice förbundsordförande: Jani* Stjernström, Västmanland / Madelene Meramveliotaki, Skåne

Ledamöter: Sophia Godau, Stockholm / Camilla Gustafsson, Värmland / Catrin Johansson Pettersen, Västerbotten / Emma Klingvall, Östergötland / Oscar Martinez Martinez, Stockholm / Åsa Mörner, Örebro / Anna Seiborg Kidell, Kronoberg / Pernilla Widholm Jolgård, Västra Götaland

Tips!

Läs Årsberättelsen
[vardforbundet.se/
arsberattelse](http://vardforbundet.se/arsberattelse)



Medlemskap och engagemang lönar sig!

”I Vårdförbundet samlas vi: barnmorskor, biomedicinska analytiker, röntgensjuksköterskor, sjuksköterskor, chefer, ledare och studenter. Här i Årsberättelsen har vi förmånen att få ta del av medlemsberättelser, som på olika sätt speglar viktiga frågor för Vårdförbundet under 2022.

Avtalsåret 2022

April

HÖK 22 – för ett jämställt och hållbart yrkesliv!

2-årigt kollektivavtal för anställda i region, kommun och kommunala bolag. Innehåller bland annat fortsatt satsning på särskilt yrkesskickliga, ett flertal koll- och kontrollpunkter för en bättre arbetsmiljö samt inrättande av en kompetenskommission.

Maj

Uppgörelse med Svenska kyrkan

Parterna kom överens om konflikten avblåstes. Medlemmarna fick lön retroaktivt från 1 april och parterna enades om villkoren i ett nytt modernt omställningsavtal.

Juni

Höjd ålder för intjänande av tjänstepension – privat sektor

Svenskt Näringsliv och PTK kom överens om ändringar i ITP-avtalet. Den som omfattas av ITP1 kommer att tjäna in tjänstepension upp till 66 års ålder. Rätten att få sjukpension höjs till 66 års ålder för de som har ITP1 eller 2.

Nytt saltsjöbadsavtal – seger för den svenska modellen!

Ett nytt historiskt huvudavtal om trygghet, omställning och anställningsskydd slöts mellan PTK (där Vårdförbundet ingår) och Svenskt Näringsliv. PTK tecknade även huvudavtal med arbetsgivarorganisationer i privat sektor.

Välfärdens krigs- och beredskapsavtal uppdaterades

SKR och Sobona uppdaterade tillsammans med de fackliga organisationerna i välfärdssektorn avtalet för krigs- och beredskapstillstånd.

Nytt omställningsavtal för anställda i staten

Parterna i statlig sektor kom överens om ett nytt omställningsavtal och nya studiestöd. Avtalet motsvarar möjligheterna till omställnings- och kompetensstöd för privatanställda.

September

Nytt omställningsavtal för anställda inom Svenska kyrkan

Parterna kom överens om ett nytt omställningsavtal och ett nytt studiestöd. Avtalet ger motsvarande möjligheter till omställnings- och kompetensstöd som för anställda i regioner, kommuner och kommunala bolag.

Oktober

Regler rörande omställning i kommuner, regioner och kommunala bolag börjar gälla

Vårdförbundet kom 2021 tillsammans med andra fackförbund överens med SKR och Sobona om nytt omställningsavtal och nytt pensionsavtal samt ändringar i villkorsavtalet på grund av ny lagstiftning.

Nya anställningsformer överenskomna med Fremia

Utifrån ny lagstiftning har Vårdförbundet kommit överens med Fremia om att förtydliga anställningsformerna i kollektivavtalet. Bland annat har särskild visstid (SÄV) förhandlats in i avtalet.

December

Skärpta regler ger medlemmar garanterad dygnsvila

Vårdförbundet kom överens med SKR och Sobona om förändringar i AB, Allmänna bestämmelser. De nya reglerna börjar gälla den 1 oktober 2023 och ska garantera att medlemmar får minst 11 timmars sammanhängande dygnsvila.

Det är tydligt att vi alla har en sak gemensamt: vi är drivna och genom det kan vi åstadkomma förändringar. Ett exempel på det är Michaela som berättar om hur hon vill bidra till en bättre arbetsmiljö för sina kollegor. Läs också om Pontus, vars missnöje förvandlades till engagemang när han kände att han blev lyssnad på, och om hur Ida kom tillbaka till Vårdförbundet efter att ha insett att det är mer konstruktivt att engagera sig än att gnälla.

Som röntgensjuksköterska klappar mitt hjärta lite extra för Ebba, så när hon lyfter vårt viktiga uppdrag och hur centralt vårt arbete är för vården så kan jag bara hålla med!

Madelene Meramveliotaki

Röntgensjuksköterska och vice förbundsordförande



Foto: Ulf Huett

”Medarbetarna viktigast vid omorganisering”

En större organisationsförändring innebär en hel del oro, men med dialog och stöttning går det att nå framgång. Det vet Peter Mähler som var enhetschef vid samorganiseringen av ambulans- och primärvården på Åre Hälsocentral.

Foto: Privat



Vid årsskiftet 2021/2022

skulle ambulans- och primärvården i Region Jämtland Härjedalen slås ihop. Det skulle innebära en ny form av ledarskapsstruktur. I samband med samorganiseringen så uppstod en viss förvirring bland medarbetarna.

– De var oroliga för nya hierarkier. Därför var det viktigt för mig att vi pratade om att vi

samverkar. Ingen del i organisationen står över den andra, säger Peter.

Samorganiseringen hade ett tydligt övergripande mål: att utveckla god och nära vård – samtidigt var det svårt att visualisera exakt hur man skulle arbeta i den nya organisationen.

I det skedet märkte Peter hur viktigt det blev att han som chef förde en dialog med och lyssnade på sina medarbetare och var beredd på att ställa om ifall något inte fungerade.

– Vid en samorganisering måste man vara lyhörd. Det är ett arbete som görs tillsammans där medarbetarna är den absolut viktigaste faktorn.

Årsberättelse 2022

Projektledare: Elin Sundh **Redaktör:** Sofia Lundgren **Skribenter:** Philip Stockenstedt, Sofia Zetterman, Marit Larsdotter **Produktion:** OTW **Layout:** Karin Löwenorantz **Tryck:** Stibo Complete **Omslagsbild:** Andreas Hillergren

”Ingen ska behöva bli sjuk av jobbet”

Som regionalt skyddsombud inom privat sektor jobbar sjuksköterskan Michaela Lindqvist proaktivt för att förbättra arbetsmiljön för sina kollegor.

– Det är ett otroligt viktigt uppdrag, det finns många områden med förbättringspotential, säger hon.

På en del arbetsplatser inom privat sektor är Arbetsmiljöverkets föreskrifter relativt okända. Därför är det viktigt att det finns regionala skyddsombud som både kan stötta arbetsgivare och arbetstagare i aktuella frågor. Ett av dem är Michaela som arbetar inom bemanning, just nu på Södersjukhuset i Stockholm.

Michaela är skyddsombud

på privata arbetsplatser där skyddskommitté saknas.

– Det är ett otroligt roligt uppdrag, jag får vara delaktig i att skapa bättre arbetsplatser för mina kollegor. Jag träffar många nya människor och jag gör verkligen skillnad. Ingen ska behöva bli sjuk av jobbet, säger Michaela och fortsätter:

– För mig är det självklart att vara med i facket, det är en förutsättning för att kunna påverka arbetsvillkor och arbetsmiljö. Jag började min

fackliga resa som student, och blev sedan förtroendevald på min arbetsplats. Jag såg många områden med förbättringspotential, men det hände inte så mycket. Att ensam ha åsikter och försöka förändra är svårt, men som förtroendevald är vi fler och kan föra fram vår sak – och då händer det grejer!

Uppdraget som regionalt

skyddsombud innebär bland annat att aktivera det regionala skyddsarbetet.

– Jag hjälper arbetsplatser att utforma ett systematiskt arbetsmiljöarbete och utse lokala skyddsombud. Frågorna växlar utifrån verksamhet. Vi kommer in där förändring behöver ske organisatoriskt, men vi hanterar också individärenden när det handlar om rehab. Oftast handlar det om en undermålig arbetsmiljö.

Michaela har stora visioner



Foto: Magnus Glans

Läs mer

[vardforbundet.se/
regionalt-skyddsombud](http://vardforbundet.se/regionalt-skyddsombud)



Vad gör ett regionalt skyddsombud?

Regionala skyddsombud har samma uppgifter och befogenheter som övriga skyddsombud och företrädare arbetstagare, oavsett facklig tillhörighet, på arbetsplatser där det saknas lokala skyddsombud.

för vad hon vill åstadkomma.

– Jag vill arbeta strukturerat och förebyggande med arbetsmiljö, för att förhindra att olyckor och sjukskrivningar överhuvudtaget sker.

Hon vill jobba mer med uppsökande verksamhet, men tiden räcker inte till. Därför behövs det fler regionala skyddsombud som engagerar sig för att skapa bättre arbetsplatser.

Mycket
hände
2022

Februari

#Yrkenförlivet

Vårdförbundet släpper arbetsmiljörapport som kräver bättre villkor.

Mars

#Vårdavården

Ett gemensamt upprop för arbetsmiljön i vården. 47 089 underskrifter!



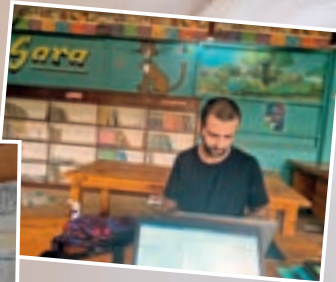
April

Nytt 2-årigt kollektivavtal för medlemmar i region, kommun och kommunala bolag med fokus på bättre arbetsmiljö och arbetstidsförläggning tecknas.

Nytt!

”Vad vi fick se var chockerande. Bristen på vård och material gör att folk dör av minsta lilla.”

Foto: Privat



Under månaderna i Malawi fick Enkidu och studiekompanen Markus många nya intryck. För Enkidus del har det förändrat hans planer för framtiden.

Enkidu Barkarmo

Gör: studerar till sjuksköterska i Malmö

Tiden i Malawi gav Enkidu ny syn på omvårdnad

Det finns ett före och efter Malawi för sjuksköterskestudenten Enkidu Barkarmo som nyligen skrev sin kandidatuppsats i Afrika. Resan möjliggjordes tack vare stipendium från bland annat Vårdförbundet, och det blev en resa som förändrade honom för alltid.

Att vara medlem i Vårdförbundet gör inte bara skillnad för hela yrkeskåren, utan också för dig som individ. Enkidu i Malmö fick möjlighet att skriva sin kandidatuppsats i ett av världens fattigaste länder; Malawi – även kallat "the warm heart of Africa".

Att etablera kontakt med sjukhuset i Malawi, få in pengar, och få ordning på alla papper inför resan krävde mycket eget arbete och var en tvåårig process. Men det var värt varje minut, intygar Enkidu. Tillsammans med klasskamraten Markus Hagström åkte han i väg två och en halv månad och studerade hur Malawis sjuksköterskor upplevde patientvården under pandemin, i ett land där även de mest basala resurser som elektricitet, smärtstillande och visir saknas.

– Vad vi fick se där var chockerande. Bristen på vård och material gör att folk dör av minsta lilla. Men vi lärde oss att även religion och spiritualitet kan vara en del av omvårdnaden, en aspekt som vi missar i Sverige, säger Enkidu.

Utän medlemskapet i Vårdförbundet hade resan inte varit möjlig.

– Det är en trygghet att vara med och att kunna vända sig till Vårdförbundet Direkt för rådgivning. Att veta att Vårdförbundet står upp för oss, och att man kan bolla frågor känns väldigt bra. Sedan håller man

sig uppdaterad kring yrkeskåren via medlemstidningen Vårdfokus. ALLA borde bli medlemmar, säger han.

Upplevelsen utomlands har förstärkt hans mål att bli sjuksköterska – nu vill Enkidu specialisera sig inom ambulanssjukvård och sedan jobba i Afrika igen. Framtidsdrömmen är att öppna en klinik i Malawi och forska inom omvårdnad.

– Vi behövs där ute! Här klagas på resurser och löner, men att komma någon annanstans ger perspektiv. Det fick mig att inse att vi har ett otroligt viktigt yrke, och att utbyten är otroligt viktiga både för vår kompetensutveckling och yrket i stort.

Sök resebidrag!

Medlemmar i Vårdförbundet som driver ett förbättringsarbete eller forskar kan söka resebidrag för att åka på en internationell konferens, kongress, utbildning eller studieresa utomlands. 2022 var det elva personer som sökte resebidrag hos Vårdförbundet för att skriva kandidatuppsats utomlands. Samtliga beviljades.

Nyfiken?

Läs mer på vardforbundet.se/resebidragstudent



Nyhet!

Maj
133 motioner skickades in till kongressen där även en ny förbundsstyrelse valdes. Sineva Ribeiro fick fortsatt förtroende som förbundsordförande.

Maj
Arbetet med Vårdförbundets Chefsförening startar.

Juni
I Uppsala lämnades 350 vykort undertecknade av medlemmar med texten "Glad sommar? – alla kommer inte få semester" till ansvariga politiker.

Pontus bytte missnöje mot engagemang

Det var mycket som var fel: lönen var usel och utbildning verkade inte spela någon roll. Pontus Karlsson tyckte att Vårdförbundet inte gjorde något åt saken och han var redo att lämna sitt jobb – men ett brev förändrade allt.

När Pontus fick

sin första anställning som biomedicinsk analytiker på Unilabs på Skaraborgs sjukhus i Skövde upplevde han att hans roll inte togs på allvar.

– Det var brist på biomedicinska analytiker och de som togs in saknade den unika kunskap som vi med utbildning har.

Lönenivån var i princip densamma, oavsett utbildning eller erfarenhet, och en känsla av hopplöshet infann sig. Tillsammans med en tidigare studiekamrat skrev Pontus ett brev till Vårdförbundet och Institutet för biomedicinsk laboratorievetenskap (IBL).

– Vår kompetens verkade inte betyda något, eftersom andra tjänade lika mycket som vi. Jag ville inte slösa en massa tid och vara kvar på samma ställe om tio år.

Vårdförbundet bjöd in Pontus till ett möte och han inspirerades till att bli förtroendevald och började arbeta för att lyfta både lönefrågan och kunskapsnivån.

– Jag tror att vi behöver jobba på riksnivå för att höja lönerna. Jag har också gått kurser via Vårdförbundet, som exempelvis "Vårdförbundets fackliga grundutbildning," samt medicinskt inriktade kurser som jag föreläst kring på arbetsplatsen. Så nu vet fler att Vårdförbundet är deras fackliga förbund och hur kollektivavtalet fungerar.

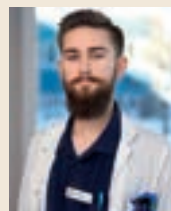


Foto: Thomas Harrysson

”Engagemang i stället för gnäll”

I juni blir Ida Persson färdig barnmorska. Som ny i yrket känner hon trygghet i att ha Vårdförbundet i ryggen.

Efter 14 år som sjuksköterska studerar Ida till barnmorska i Uppsala.
– Att vara medlem i Vårdförbundet har jag känt som en trygghet. Jag har en tung organisation i ryggen som jobbar aktivt för att jag ska få bättre arbetsförhållanden. Som står upp för mig om någonting händer, säger hon.

Under en kort period gick Ida ur Vårdförbundet i samband med att hon tappade förtroendet för en lokal förtroendevald.

– Men på nästa arbetsplats var det en kollega som sa till mig att det var mer konstruktivt att engagera sig än att gnälla. Då gick jag med igen, säger Ida.

Till sommaren blir Ida färdig barnmorska och för henne är det en självklarhet att fortsätta vara medlem, men nu som barnmorska.

”Vårdförbundet är stort och fokuserar på vård och det tycker jag är viktigt”

– Även om det är fyra professioner i förbundet, så brottas vi med samma problem och vill driva liknande frågor för barnmorskor, biomedicinska analytiker, röntgensjuksköterskor och sjuksköterskor. Det blir en styrka i att vi tillsammans är många som kan påverka!

+5,2%

Löneutveckling 2022

Vårdförbundets medlemmar och yrkesgrupper inom KR-sektorn, fortsätter ha en löneutveckling som ligger en bra bit över andra yrkesgrupper. Se detaljerad lönestatistik och löneutveckling på vardforbundet.se/loneutveckling



Så blir du
förtroendevald!
[vardforbundet.se/
valj-fortroendevald](http://vardforbundet.se/valj-fortroendevald)



Foto: Magnus Glans

Ida Persson
Gör: studerar
till barnmorska

September

Under valet 2022 arbetade Vårdförbundet strategiskt med att göra värden till en valfråga och lyfte arbetsmiljö som den viktigaste frågan. Förbundet krävde ett hållbart yrkesliv med villkor som innebär att alla medlemmar vill och orkar jobba heltid under ett helt arbetsliv.

Oktober

Ny styrelse för Vårdförbundet Student valdes. Ordförande Marlene Juhls fokus är att öka studentstyrelsens inflytande och förbättra påverkansarbetet, förstagångslöner och synliggörandet av alla fyra professioner.



November

Grattis "Dialogteamet" i Östergötland som på Vårdgalan tog emot priset Årets Rekryteringsstjärna för sitt målmedvetna arbete med att rekrytera nya medlemmar.

”Vi måste bli mer synliga”

Att Ebba Claessons yrke är relativt okänt tycker hon inte är så konstigt.

– Vi är få och arbetar dessutom instängda i mörka rum, säger Ebba, som genom sitt uppdrag i Vårdförbundet Student arbetar för att göra röntgensjuksköterskor mer synliga än de är idag.

Efter att ha lämnat sitt tidigare yrke som djurvårdare går Ebba nu fjärde terminen av sex på Karolinska Institutet i Stockholm. Det var hennes Instagramkonto, där hon berättar om sin vardag som blivande röntgensjuksköterska, som ledde till uppdraget.

– Jag valde det här yrket för att jag gillar att arbeta med människor och är intresserad av teknik. Mig passar det bra att inte ha ansvar för det direkt vårdande men samtidigt få möta många patienter, från små barn till de som är över 100 år. Det är väldigt håftigt att få vara med om de mötena.

Frågorna Ebba vill driva fackligt när hon är färdigt utbildad handlar om villkor och professionella förutsättningar.

– Det som engagerar mig är frågan om synlighet, att folk knappt vet att vi finns, samtidigt som radiologin är så central inom vården, säger Ebba som ser sociala medier



Foto: Magnus Glans

som en möjlig väg till för att nå ökad synlighet.

I övrigt är hon tydlig med vilka förändringar hon vill se:

– Bättre arbetsvillkor! Vi blir färre, många av oss får hoppa in och jobba extra och det blir allt vanligare att röntgensjuksköterskor ersätts av sjuksköterskor och ibland av undersköterskor. Tekniken utvecklas hela tiden och då krävs det fler som har rätt kompetens. Vi arbetar ändå med olika typer av strålning som, om den hanteras fel, kan göra mer skada än nytta, säger Ebba.



November
Fikaturmé under ett par månader, då vi värvade nya medlemmar och bjöd på fika.

December
Ändringar i kollektivavtalet ska garantera att medlemmar får minst 11 timmars sammanhängande dygnsvila. Gäller från oktober 2023.

December
3 607 nya studentmedlemmar i Vårdförbundet!

Hurra!

Mot 2023 tillsammans!



Michaela



Nathalie

Foto: Privat / Samuel Pettersson

”11 timmars dygnsvila - positivt för hållbart yrkesliv”

Läs mer

vardforbundet.se/dygnsvila



De skärpta reglerna kring dygnsvila innebär tydligare krav på minst 11 timmars sammanhängande vila för alla som arbetar inom region, kommun och kommunala bolag. Förändringen välkomnas av huvudskyddsombudet Michaela Norén i Lund.

För flera år sedan när hon jobbade som sjuksköterska gillade Michaela, och många yngre kollegor, att jobba kväll följt av ett dagpass – även om det gav en väldigt kort vila mellan arbetspassen.

– Ofta slutade vi 21.30 och började igen 06.45 och det frigjorde mer tid mellan andra pass, förklarar Michaela.

Men den här sortens schema kom med ett pris:

– Jag sov inte bra dessa nätter och kände mig inte utvilad när jag vaknade.

Utifrån rollen som huvudskyddsombud ser Michaela även andra problem i bristen på återhämtning:

– Det tär på personalen och påverkar i förlängningen också patientsäkerheten negativt.

Michaela ser mest fördelar med regleringen av dygnsvilan – även om det ställer nya krav på schemalaggningen.

– Det är upp till arbetsgivaren att lösa det på bästa sätt. Det vi som förbund kan göra är att verka för hälsosamma arbetstider och prata om varför dygnsvilan är viktig. Om det blir som vi förväntar oss, att man inte längre kan arbeta dubbelpass om dygnsvilan inte uppnås, är det en förändring som är positiv för alla.

Även Nathalie Andersson, röntgensjuksköterska i Umeå, är positiv:

– Som huvudskyddsombud innebär det att samarbeta med chefer och ledning för att hitta nya sätt för schemalaggningen. Vi måste orka jobba inom verksamheter med hög press under dygnets alla timmar.

Nu skyddar lagen och kollektivavtalet vår hälsa så vi håller livet ut. Vi måste börja ta hand om oss själva!

Fakta om regler kring dygnsvila:

Från och med den 1 oktober 2023 förtydligas reglerna kring dygnsvila i det centrala kollektivavtalet Allmänna bestämmelser, AB. Det innebär minst 11 timmars sammanhängande dygnsvila under varje 24-timmarsperiod och att arbete och vila ska alternera. Det finns en begränsad möjlighet till undantag.

Vi är fack- och yrkesförbundet för dig som är barnmorska, biomedicinsk analytiker, röntgensjuksköterska eller sjuksköterska.

Tipsa en kollega att bli medlem!



Vad är ett huvudskyddsombud?

På en större arbetsplats med flera skyddsombud ska ett av dem utses till **huvudskyddsombud** – vanligtvis görs det av den lokala fackföreningen. Som skyddsombud kan du vända dig till huvudskyddsombudet om du har frågor. Huvudskyddsombudets uppgift är att samordna alla skyddsombudens verksamhet och företräda dem utåt.

”Vi är vårdens detektiver”

Som nyblivet huvudskyddsombud är det frågor kring arbetsmiljö, utveckling och att skapa tillit som ligger biomedicinska analytikern Emma Ekman varmast om hjärtat.

Redan som student var det självklart för Emma att engagera sig fackligt. Sedan fyra år är hon förtroendevald på sin arbetsplats länsjukhuset Ryhov i Jönköping, där hon även är huvudskyddsombud. Ett av hennes uppdrag är att stötta och samordna skyddsombudens verksamhet.

– Jag är mest stolt över att jag lyckats bygga tillit hos medlemmarna. De vet att jag finns där, lyssnar på dem och för deras talan. Att de mår bra är viktigast, och det hänger så klart samman med arbetsmiljö, karriär- och löneutveckling.

Emma arbetar inom klinisk fysiologi och på hennes arbetsplats är arbetstiderna bra. Det som är utmanande är den ständiga pressen på att jobba effektivare så att kötiderna blir kortare. Det leder inte bara till högre risk för belastningsskador, det tar också tid från personalens utveckling.

– För att producera mer på kortare tid fick vi korta undersökningstiden, vilket gick ut över upplärningen av våra studenter, förklarar Emma, som även driver frågan om bättre balans mellan arbetsmiljö och utveckling.

– I dag har vi utbildningsrum där vi har längre tid på oss. Det är viktigt att lära upp nya kollegor och det är också en rekryteringsmöjlighet, men det ska självklart vara patientsäkert!

Att det blev just klinisk fysiologi för Emma var ett givet val, berättar hon:

– Mitt mål är att lyfta vår yrkesgrupp, vi har en otrolig kompetens och behövs synas och höras mer! Utan oss stannar vården. Vi är detektiverna som ser till att patienterna får rätt diagnos och därmed rätt behandling. Det vill jag föra vidare till våra studenter!

